

A könyvtár szükséges rossz

Talán mondanunk sem kell, hogy ez nem a mi véleményünk. Kéé hát? Talán az imperialista-fasiszta politikusoké? Nem. Ezek az urak *szükségtelen* rossznak tekintették és tekintik a könyveket. Néme'ly járási, községi tanácsunk tartja *szükséges* rossznak amit létre muszáj, vagy helyesebben muszájna hozni, mert hát egy minisztertanácsi határozat így követeli. Ezek a tanácsok meg is tesznek mindent annak érdekében, — talán, hogy létrejöjjön a könyvtár? Dehogyan, mindent megtesznek, hogy ne kapjanak könyvtárat.

De mézzük a tényeket. A sásdi járási könyvtárat július 1-én kellene megnyitni. Csakhogy a könyvtár részére kijelölt épületben még ma'is két másik szerv tartózkodik. Sőt a helyiségeket sem utaltatta ki a tanács, még a átalakításra vonatkozó költségvetést is csak most kezdik kidolgozni, tehát még a tatarozási, helyreállítási munkák elvégzése is hátra van. A legszomorúbb az, hogy a Baranya Megyei Könyvtár vezetője, aki májusban Sásdon járt, nem vette észre, hogy ilyen körülmények között nehezen lesz a könyvtár a tervezett időre megnyitható.

A gyulai Járási Könyvtár költségvetése már idén január 1-től biztosítva van, de még a mai napig sem nyitották meg, mert a gyulai Városi Tanács építési osztálya féléve halogatja az átépítési munkák megkezdését, bár a költségekre a pénz már március óta a Beruházási Bank gyulai fiókjánál rendelkezésre áll. Dehát az építési osztály addig nem hajlandó a munkákat elkezdni, míg a banknál lévő pénzből előleget nem kap. A megyei és a járási tanácsnak talán mégis csak meg kellene igyőznie az építési osztályt álláspontra helye'enségéről, különben a járás könyvtára sohasem fog megnyitni.

A szerencsi Járási Könyvtárban a kölcsönzést már január 1-én meg kellett volna kezdeni. De csak a helyiségek igénylése kezdődött meg — még tavaly. És még ma is itt tartanak. Elképzelhető, hogy a tanács nem tud három megfelelő helyiséget biztosítani, ha tisztaiban van a könyvtár, az olvasás fontosságával? Szerintünk elképzelhetetlen.

A pilisi községi népkönyvtár esete. Itt a könyvtárat a kultúrotthonban helyezték el. Ami jó és helyes. De milyen helyiségben? A különböző népitánc-, balett- és színjátszó-csoportok átjáró-helyiségében. De még ezzel sem elégedtek meg: a jobb »helykihasználás« érdekében színész-öltözővé és alkalmakként — italméréssé »avatták«. A helyi párt-szervezet titkára, a monori járási könyvtáros és a község társadalmi munkában igen jól dolgozó könyvtárosa, Nagyiday László nem tudtak ebbe a helyzetbe beletörődni, a helyiség átalakítását, vagy másik helyiséget követeltek. Eljártak a tanácselnök helyettesénél, aki — mint mondta — nagyon sajnálja a dolgot, de azt is hozzátette: »a legkisebb gondom is nagyobb annál, minthogy a könyvtár ügyével foglakozzam«.

Mit mondjunk az ilyen tanácsfunkcionáriusoknak? Mivel győzzük meg őket arról, hogy a könyvtár nem *szükségtelen*, vagy *szükséges rossz*, hanem a nép kulturális felemelkedésének, politikai nevelésének egyik fő forrása, intézménye, a szocializmus építésének nélkülözhetetlen eszköze? Talán Lenin elvtárs meg tudja győzni őket. Lenin (1920-ban) ezt írta: »a munkás- és parasztlétegek óriási lendülettel törnek a tudás felé s ... a műveltség megszerzésére, a könyvtárak alapítására irányuló törekvések hatalmasak, a szó igazi értelmében „népiek”. De még távolról sem értünk ahhoz, hogy a népnek ezt a törekvését szervezzük, irányítsuk, alakítsuk, hogy ezt a törekvést helyesen kielégítsük. Még nagyon-nagyon sokat és álhathatosan kell dolgoznunk a valóban egységes könyvtári hálózat megteremtésén.«

Szívleleiek még ezt az említett tanácsok — és a nem említettek is.

Bibliográfiák

MAGYAR MUNKÁSMOZGALMI INTÉZET

MARX ÉS ENGELS MŰVEINEK MAGYAR BIBLIOGRÁFIAJA

SEIKBA

MARX ÉS ENGELS MŰVEINEK MAGYAR BIBLIOGRÁFIAJA (Magyar Munkásmozgalmi Intézet, 1953. 80 l.) valóban hiányt pótló könyvészeti mű. Előszavában röviden összefoglalja Marx és Engels művei bárhol megjelent magyarmelvű fordításainak történetét, maga a bibliográfia pedig bizonyos mértékben tükrözi a magyar munkásmozgalom történetének főbb szakaszait. *Práger Miklós*, a mű összeállítója, külön ismerteti az önállóan és a gyűjteményes kiadásokban megjelent művek adatait és külön a folyóiratokban, újságokban és különféle műveknek, más szerzők könyveinek részeként kiadott munkákat. A megjelenés időrendjében közli munkák részben a művek alapos leírását, még a címlapból és a könyvből meg nem állapítható adatokat is, így a fordítók álneveinek feloldását, ritka példányok leírását stb. A »Mutatók«-k közt megadjuk Marx és Engels leveleinek és nyílt leveleinek időrendi mutatóját is.

I. V. SZTÁLIN: A SZOCIALIZMUS KÖZGAZDASÁGI PROBLÉMÁI A SZOVJETUNIOBAN címmel közgazdasági szakbibliográfia jelent meg (kéziratként) a Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára bibliográfiai munkaközösségének összeállításában a közgazdasági kérdéseket tanulmányozó szakemberek és egyetemi hallgatók részére. A 61 oldalas mű élén a sztálini tanulmány szövegkiadásainak jegyzékét kapjuk. Ezután (az idén március 1-ig) a Magyarországon és a Szovjetunióban, továbbá a népi demokráciák és más országok nyelvén lapokban és folyó-

iratokban megjelent cikkek, tanulmányok ismertető jegyzéke következik. Külön-külön sorakoznak a nagy mű összefoglaló méltatásai és a mű egyes fejezeteinek elemző feldolgozásai. A gondosan összeállított könyvészeti munka a sztálini mű pedagógiai értékelésére vonatkozó tanulmányokat és cikkeket is ismerteti.

MIT OLVASSON A KAZANFÜTŐ (Tervgazdasági Könyvkiadó, 1953. 24 l.) az Országos Műszaki Könyvtár ajánló bibliográfiai sorozatának legújabb, 9. füzeté. Nem csupán az alapismereteket és a szakismereteket közlő hazai és külföldi szerzők legfontosabb munkáit ismerteti részletesen, hanem Sztálin, Malenkov, Rákosi és Gerő elvtársak egyes beszédeinek idevonatkozó részét és az ajánlott szépirodalmat is.

MIT OLVASSUNK A ZOLDTAKARMANYOZÁSRÓL, A TERMÉSZETSZERŰ TARTÁSRÓL? a címe az Országos Mezőgazdasági Könyvtár »A nagy termésért« ajánló röplap-bibliográfia sorozata legújabb számának, amely a szovjet tenyésztési és takarmányozási módszerekről írt eredeti és fordított munkákat ismerteti.

AZ AKV KÖNYVJEGYZÉKEI nem csupán árjegyzékek, hanem igényesebb ajánló összeállítások. Ilyen a *természettudományos művek, a mezőgazdasági könyvek jegyzéke*, a Közoktatásügyi Minisztérium előszavával megjelent »A nevelés könyvei«, az *orvosi könyvek* recept-alakú jegyzéke, továbbá a *zenei művek, az építészeti és építőipari könyvek, a sportkönyvek* jegyzéke, valamint az »Egészségvédelem — bal-esetelhárítás« körébe tartozó munkavédelmi könyvek jegyzéke, amelyek a forgalomban lévő kiadványokat sorolják fel.

A »VALASZTÁSOK EGYKOR ÉS MA« c. röpirat ajánló bibliográfiájához — amelyet mult számunkban ismertettünk — a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 42 oldalas sokszorosított »Szövegyűjtemény«-t adott ki *Tiszay Andor* összeállításában. A táglátókörrrel, nagy körültekintéssel és gondadal szerkesztett gyűjtemény, mint módszeres útmutató, 87 kortörténeti, politikatörténeti és irodalomtörténeti dokumentumot tartalmaz. Első részében nagy íróink műveiből, egykori röplapokról, újságcikkek-ből, Rákosi elvtárs börtönaplójából stb. közöl okmányszerű szövegrészleteket a múlt, a Tanácsköztársaság és a Hortyrendszer idejéből, második részében pedig a nyugati országok választási terrorjáról és ezzel ellentétben a Szovjetunió és a felszabadult Magyarország szabad választásáról ad hasonló módon kortörténeti képet. A gyűjtemény a jövőben is kitűnően felhasználható kiállítások, előadások, műsoros esték rendezéséhez.